

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Oslo, 19. juni 2006

Vår ref.: 200600004/25
Deres ref.: 200601054-/INR

Saksbehandler:
Frank Hermann Hernes

kreftforeningen.no

Høring - utkast til endringer i lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven)

Kreftforeningen viser til Helse- og omsorgsdepartementets brev av 03.04.2006 vedlagt høringsutkast med forslag til endringer i lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven).

Høringsutkastet tar sikte på å følge opp Soria Moria-erklæringens intensjon om å revidere bioteknologiloven slik at det på bestemte vilkår åpnes for forskning på overtallige befruktede egg, herunder stamcelleforskning, og begrenset bruk av preimplantasjonsdiagnostikk.

Regjeringen går inn for at forskning på overtallige befruktede egg skal begrenses til følgende formål: 1) å utvikle og forbedre metoder og teknikker for befruktning utenfor kroppen i den hensikt å oppnå graviditet, 2) å utvikle og forbedre metoder og teknikker for genetisk undersøkelse av befruktede egg med henblikk på å fastslå om det foreligger alvorlig arvelig sykdom eller 3) å oppnå ny kunnskap i forbindelse med behandling av alvorlig sykdom hos mennesker, herunder stamcelleforskning.

Kreftforeningen vil i dette høringssvaret bare fokusere på begrenset adgang til bruk av overtallige befruktede egg til forskning; hvis hensikten er å oppnå ny kunnskap med sikte på fremtidig behandling av alvorlig sykdom hos mennesker (pkt. 3 i ny § 3-1).

Kreftforeningens hovedmål er å bidra til at flere kan unngå å få kreft, at flere overlever sykdommen og at kreftrammede og deres nærstående sikres best mulig livskvalitet. Kreft er hyppigste dødsårsak for de under 80 år og vi forventer en markant økning i insidens de nærmeste årene. Vi mener at den foreslåtte endringen bioteknologiloven er viktig for å gi kreftforskere bedre rammevilkår og flere perspektiver som kan være utslagsgivende for at forskningen fører til redusert antall krefttilfeller og bedre overlevelse og livskvalitet for de som blir rammet av kreft.

Våre hovedmål er altså førende for at Kreftforeningen vil gi sin tilslutning for at det åpnes for forskning på overtallige befruktede egg for å oppnå ny kunnskap i forbindelse med behandling av alvorlig sykdom hos mennesker (herunder stamcelleforskning). Vi er fullt ut inneforstått med de etiske problemstillingene som forskning på overtallige befruktede egg reiser, men ønsket om å generere ny kunnskap som gjør at vi kan helbrede sykdom som kreft, gjør at vi gir vår tilslutning til departementet og flertallet i Bioteknologinemda som anbefaler at slik forskning blir tillatt.

Vi mener også at det er viktig at det i høringsnotatet er presisert at man med overtallige befruktede egg mener befruktede egg som er blitt overtallige i forbindelse med assistert befruktning. Vi støtter ikke en gradvis utvikling der man forlater prinsippet om overtallighet, og f. eks. tillater forskning på befruktede egg som primært er fremstilt for forskningsformål.

Videre er det av stor betydning at det foretas en etisk vurdering av en regional komité for medisinsk forskningsetikk, av alle biomedisinske forskningsprosjekter hvor det inngår forsøk på mennesker, herunder forskning på identifiserbart eller anonymt humant materiale og data. Det er også viktig å legge til at par som donerer egg og sæd til forskning skal gi informert samtykke. Dette blir også understreket fra Departementets side.

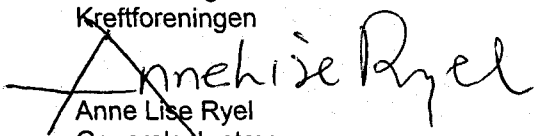
Det er full (internasjonal) oppslutning om at embryonale stamceller (celler fra befruktete egg/blastocyster) er et svært viktig redskap i forskning, men noen få land (deriblant Norge) har ikke ønsket av etiske grunner at det skulle forskes på slike celler. Det argumenteres blant annet med at det finnes alternative kilder for stamceller som fullt ut kan erstatte embryonale stamceller. Men med den kunnskapen vi har på det nåværende tidspunkt, synes stamceller fra fødte personer å ha mer begrenset potensial enn hva man trodde for noen år tilbake. Slike stamceller kan ikke differensiere seg så lett som man tidligere antok, og de kan forandre sitt potensial på en uheldig måte ved dyrking, noe som ikke skjer på samme måte ved dyrking av embryonale stamceller. Mye tyder på at det er vanskelig å drive grunnleggende stamcelleforskning og forstå hvordan stamcellene utvikler seg til spesialiserte celler uten å kunne inkludere forskning på embryonale stamceller.

Den embryonale stamcellen kan gi opphav til alle kroppens celler og vev. Dette er forskningsmessig en svært viktig celle fordi den gir oss mulighet for innblikk i alle stadier i utviklingsprosessen fra embryonalt vev til ferdig utviklet vev. Forskning på embryonale stamceller gir oss derfor innblikk i kontroll av gener som normalt bare er aktive i det embryonale stadiet, men som av forskjellige grunner viser seg å være aktive igjen i kreftceller.

Mye tyder også på at bestemte celler i kreftsvulsten, såkalte tumorstamceller, kan være den sentrale motoren i en rekke krefttyper. De har store evner til å dele seg, problemet er at de ofte deler seg ukontrollert. Videre har de en sterkere evne til å avvise cellegift, stråling og andre angrep enn de andre kreftcellene. Dette impliserer at vi trenger grundig innsikt i de embryonale stamcellene for å studere hvordan de kan utvikle seg til motorer i kreftsvulster. Det er gjennom å skaffe seg full innsikt i tumorstamcellenes "historie" og oppbygning at forskerne kan finne gode verktøy mot tumorstamceller.

Kreftforeningen har en visjon om at vi sammen skal skape håp. Denne visjonen skal nås ved å forebygge at kreftsykdommer oppstår og øke mulighetene for helbredelse. For å kunne ha mulighet til dette mener vi at den foreslåtte endringen i bioteknologiloven som gir mulighet for forskning på overtalige befruktete egg er av avgjørende betydning.

Med vennlig hilsen
Kreftforeningen

Anne Lise Ryel
Generalsekretær